

Publisert: 16.2.2012

Er hostemidler god medisin?

Reseptfrie hostedempende og slimløsende legemidler har liten eller ingen effekt. Det finnes hostemidler på resept, men også disse har beskjeden effekt (1-4). Dette er årsaken til at mange gamle remedier – også de uten dokumentasjon – fremdeles omsettes som hoste- og forkjølelsesmidler. I ATC-gruppe R05 har Norges Apotekerforening (NAF) fremdeles 15 ulike preparater oppført i Felleskatalogen.

Dette betyr at det er en betydelig overbehandling av forkjølelseshoste, og at salg av hostemidler har mer med salg enn med hoste å gjøre. Dette er ikke nødvendigvis farlig, men blant de reseptpliktige hostemidlene er det også andre forhold det må tas hensyn til: Etylmorfin og kodein er merket med rød varseltrekant, noe som betyr at de kan redusere årvåkenhet og prestasjonsevne i forbindelse med bilkjøring og liknende aktiviteter. Noscapin kan gi økt effekt av warfarin, og efedrin er assosiert med betenkelige bivirkninger – spesielt hos barn (5). Alle opioidholdige midler som demper hosterefleksjonen, kan resultere i sekretstagnasjon og derved forverre grunntilstanden.

Det foreligger Cochrane-oversikter for bruk av leukotrienantagonister, antihistaminer, protonpumpehemmere, antibiotika, beta-2-agonister og inhalasjonssteroider ved hoste. Dette er i seg selv betenkelig, og underbygger at de dediserte hostemidlene som er på markedet har beskjeden effekt. Det finnes heller ikke god dokumentasjon for effekt av honning eller pastiller (1, 6).

For helsepersonell er det i utgangspunktet ingen faglige grunner til å anbefale reseptfrie legemidler, eller andre remedier, til pasienter med hoste (4). Potensielle risikopasienter, slik som de hvor man mistenker at hosten er et symptom på en alvorlig grunnlidelse eller de med relevant komorbiditet, bør vurderes av lege. Dersom pasienten selv ønsker symptomlindring, bør man forklare at reseptfrie midler har liten eller ingen effekt på hosten. Ved slimete, produktiv hoste er det viktig med rikelig væskeinntak slik at slimet blir tyntflytende og lettere å evakuere; i slike tilfeller skal hosten ikke dempes.

Reseptfrie hostedempende og slimløsende legemidler har liten eller ingen effekt. Det finnes hostemidler på resept, men også disse har beskjeden effekt (1-4).

Referanser

1. Glinborg D. Hostemidler ved akutte øvre luftvejsinfeksjoner – hvad er evidensen? *Rationel Farmakoterapi* 2003; 4(1): 4.
2. Statens legemiddelverk. Legemidler ved forkjølelseshoste – virker de eller virker de ikke? ([Publisert: 27. mars 2007](#)).
3. Småbrekke L, Melbye H. Medikamentell behandling av akutt hoste. *Tidsskr Nor Legeforen* 2009; 129(10): 998-9.
4. Institut for rationel farmakoterapi (Danmark). ATC-kode R05: Midler mod hoste. Rekommandation. ([Publisert: 6. juli 2009](#)).
5. Statens legemiddelverk. Preparatomtaler (SPC). <http://www.legemiddelverket.no/legemiddelsok>
6. Mulholland S, Chang AB. Honey and lozenges for children with non-specific cough. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2009, Issue 2. Art. No.: CD007523. DOI: [10.1002/14651858.CD007523.pub2](https://doi.org/10.1002/14651858.CD007523.pub2).